

- T., Brown P., Newman J.: Abstr. XXIII World's Vet. Cong. Montreal, 1987, s. 324.
6. Davidson J., Babish J., Conzelman G., Copeland D., Schultz R.: Abstr. XXIII World's Vet. Cong. Montreal, 1987, s. 4.
7. Davidson J., Babish J., Conzelman G., Davis R., Copeland D., Schultz R.: Abstr. XXIII World's Vet. Cong. Montreal, 1987, s. 5.
8. Dorn P.: *Weterynaria*, Wrocław, 45, 147, 1988.
9. Giebel O., Mazurkiewicz M., Mróz A., Pietrzkiwicz T., Wieleżko A.: *Medycyna Wet.* 40, 106, 1984.
10. Materiały dokumentacyjne preparatu Baytril - Bayer Leverkusen RFN.
11. Pomeroy B. S.: Fowl typhoid. w: *Diseases of poultry*, red. M. S. Hofstad, H. J. Barnes, B. W. Calnek, W. M. Reid, H. W. Yoder, Jr Iowa State Univ. Press, Ames, USA, 1984, s. 79.
12. Snoeyenbos G. H.: *Poultry* 3, 44, 1987.

Adres autora: dr Zeñon Minta, ul. Kościuszki 12/5, 24-160 Pulawy

KRZYSZTOF STRAWA, TADEUSZ KROK
Zimna Woda

Przypadek chirurgicznego usunięcia narośli bliznowatych z napletka buhaja

W grudniu 1988 r. buhaj rasy simentalskiej Sowot urodzony 6 marca 1987 r. podczas pobierania nasienia do sztucznej pochwy, przy zastosowaniu fantomu jako prowokatora, doznał urazu mechanicznego prącia. Na blaszce wewnętrznej napletka wystąpiły pęknięcia poprzeczne, tuż za dnem napletkowym. Uraz powodował silne krwawienie przy wzwodzie prącia, uniemożliwiając dalsze użytkowanie rozplodowe buhaja. W wyniku wyłączenia zwierzęcia z eksploatacji i przeprowadzenia leczenia nastąpiło zabliznienie pęknięć z wytworzeniem dwu półksiężycowatych narośli w tych miejscach na skutek bujania ziarniny. Narośla te niemal całkowicie otaczały prącie i miały długość do 3 cm, a wysokość do 2 cm. Utrudniały one wprowadzenie prącia do sztucznej pochwy i przy każdej próbie pobrania nasienia powodowały obfite krwawienie. Wytrysk następował wewnątrz na ścianę sztucznej pochwy, a nie do lejka.

Taki stan narządu rozrodczego uniemożliwiał dalszą eksploatację buhaja w SHiUZ. Podjęto zatem próbę przeprowadzenia zabiegu chirurgicznego. Celem zabiegu miało być usunięcie narośli, przy jak najmniejszym ubytku blaszki wewnętrznej napletka. Operację postanowiono przeprowadzić na zwierzęciu stojącym. Buhaja poddano premedykacji Combelenem — Bayer i.m. (10 ml), a następnie zrobiono znieczulenie nadoponowe niższe, używając 20 ml 2% polokainy (Biowet). Wykonano ponadto znieczulenie nasiękowe pola operacyjnego również 2% polokainą.

Następnie u podstawy narośli przeszyciła blaszkę wewnętrzną napletka dwoma szwami materacowymi ciągłymi (Catgut chromic 4,0), zaczynając obydwoma z jednego końca półksiężyca, ale z przeciwległych stron narośli i szyjąc równocześnie. Po założeniu szwów narośle wycięto skalpelem powyżej linii szycia, a krawędzie zbliżono szwem kosmetycznym. Analogicznie postąpiono

przy drugim półksiężycu narośli. W trakcie postępowania pooperacyjnego zastosowano osłonę antybiotykową parenteralną oraz przez pięć dni wlewy do worka napletkowego zawiesiny penicyliny prokainowej i streptomycyny w glicerynie dla zapobieżenia zrostom i zakażeniu bakteryjnemu.

Proces gojenia się rany przebiegał bez komplikacji. Po sześciu tygodniach od zabiegu nastąpiła pierwsza próba pobrania nasienia od operowanego buhaja. Po wspięciu, erekcji i ejakulacji wystąpił jednak niewielki krwotok z worka napletkowego. Krew przedostała się również do zbiornika z nasieniem. Krwawienie wystąpiło z blizny pooperacyjnej, z miejsc, gdzie nie nastąpiła pełna resorbcja nici operacyjnych. W wyniku zabiegu pozostało nadal nieznaczne zgrubienie bliznowate, którego nie można było wyeliminować chirurgicznie, gdyż pociągnęłoby to za sobą znaczne skrócenie blaszki wewnętrznej napletka. Mimo tej pozostałości stan obecny był nieporównalnie lepszy od stanu sprzed zabiegu, gdyż zgrubienie było zdecydowanie mniejsze, a przede wszystkim zupełnie gładkie. W takiej sytuacji zdecydowano się dostosować sztuczną pochwę. W tym celu przygotowano korpus o średnicy o 5 mm większej i o długości o 20 mm krótszej od korpusu powszechnie używanego.

Po trzech tygodniach od pierwszego pobrania próbę ponowiono przy użyciu pochwy o większej średnicy. Tym razem wszystkie fazy odruchu kopulacji przebiegły normalnie. W 15 minut po pierwszym skoku i ejakulacji buhaj oddał drugi ejakulat, który również był prawidłowy. Nasienie z obydwu ejakulatów zakwalifikowano do mrożenia. Od tego czasu buhaj jest ponownie eksploatowany w SHiUZ.

Adres autora: lek. wet. Krzysztof Strawa, Zimna Woda 68/1, 38-203 Szebnie

SHELDRAKE R. F., GARDNER I. A., SAUNDERS M. M., ROMALIS L. F.: Odpowiedź humoralna świń na zakażenie *Mycoplasma hyopneumoniae* mierzona testem ELISA po zakażeniu doświadczalnym i naturalnym. (Serum antibody response to *Mycoplasma hyopneumoniae* measured by enzyme-linked immunosorbent assay after experimental and natural infection of pigs). *Aust. vet. J.* 67, 39—42, 1990 (2)

W badaniach terenowych i laboratoryjnych określono wpływ zakażenia prosiąt przez *Mycoplasma hyopneumoniae* na nasilenie i charakter odpowiedzi humoralnej określanej w odczynie ELISA. Po zakażeniu dotchawicowym lub kontaktowym *M. hyopneumoniae* rozwija się w ciągu 10 dni u prosiąt odpowiedź humoralna. Jej nasilenie wzrasta przez dalsze 50 dni. Badania terenowe wykazały przy tym, że żadne z 44 prosiąt do osiągnięcia wieku 86 dni nie reagowało dodatnio w odczynie ELISA z antygenem *M. hyopneumoniae*. Pomiędzy 86 a 144 dniem aż u 97,7% prosiąt wystąpiła serokonwersja.

G.

CRAIG T. M., MILLER D. K.: Oporność *Haemonchus contortus* u kóz angorskich na ivermectin. (Resistance of *Haemonchus contortus* to ivermectin in angora goats). *Vet. Rec.* 126, 580, 1990 (23)

Stado kóz angorskich liczące około 600 osobników w Teksasie otrzymało w odstępach 3 tygodniowych na wiosnę i latem peroralnie ivermectin w glikolu propylenowym w dawce 0,2 mg/kg sztuki dorosłe i 0,3 mg/kg koźlęta. Do badań porównawczych włączono ivermectin stosowany podskórnie (0,2 mg/kg), oksfendazol podawany enteralnie (0,2 mg/kg) i lewamizol podany peroralnie w dawce 7,9 mg/kg. Po selekcji grup leczonych i kontrolnych pozostałe sztuki otrzymały po 0,4 mg/kg ivermectin peroralnie. *H. contortus* był oporny na ivermectin i oksfendazol. Średni procent redukcji liczby jaj w gramie kału wynosił dla ivermectin stosowanego peroralnie 55, podskórnie 18, a dla oksfendazolu 59. Lewamizol cechowała bardzo dobra efektywność terapeutyczna.

G.